

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ

На сучасному етапі розвитку економіки, коли всі підприємства потребують значних вкладень, нарізла потреба у виборі найефективніших інвестиційних проектів, що в свою чергу зумовлює належну організацію аналізу ефективності інвестицій.

Зазначимо, що аналіз ефективності інвестицій (проекту) – це досить складний і відповідальний етап передінвестиційних досліджень, що містить детальний аналіз та інтегральну оцінку всієї техніко-економічної і фінансової інформації, зібраної і підготовленої на підставі проведених на попередніх етапах досліджень робіт.

Слід зауважити, що у літературі немає конкретних (обов'язкових) схем аналізу ефективності інвестицій. Підходи різних авторів щодо цього питання носять орієнтовний і рекомендований характер.

Ряд авторів вважають, що оцінка інвестиційних проектів повинна здійснюватись на стадіях:

- 1) розробки інвестиційної пропозиції (експрес-оцінка інвестиційної пропозиції);

- 2) розробки "Обґрунтування інвестицій";

- 3) розробки техніко-економічного обґрунтування проекту;

- 4) здійснення інвестиційного проекту. Ми погоджуємося з цим підходом.

На основі вивчення літературних джерел нами запропоновано наступну схему аналізу ефективності інвестицій на підприємствах (рис.1).

Так аналіз ефективності пропозицій проектів доцільно здійснювати до відповідно намічених цілей підприємства і відповідно до прийнятих критеріїв ефективності для даного підприємства, якими можуть бути базові і граничні значення таких показників:

мінімальна величина прибутку і доходу на вкладений капітал, максимально допустимий об'єм інвестицій, бажаний термін реалізації проектів. Визначити ефективність пропозицій інвестиційних проектів рекомендують експрес-аналізом, ціль якого – швидке і недороге виявлення потенційних вигод від здійснення проекту.

Аналіз ефективності інвестицій доцільно здійснювати на стадії обґрунтування інвестицій, шляхом проведення комерційного, фінансово-економічного, технічного аналізу.

Базою для розрахунку всіх показників ефективності інвестиційних проектів є розрахунок чистого грошового потоку, що визначається як різниця поточних доходів і витрат, пов'язаних з реалізацією інвестиційного проекту.

Наступним етапом аналізу ефективності є аналіз ризику, оскільки ефективність інвестиційних проектів залежить від впливу чинників ризику і невизначеності. Такі показники як елементи затрат, обсяг продажу продукції в майбутньому можуть змінитись як в гіршу сторону, що призведе до зниження очікуваного прибутку, так і в кращу. У літературі є значна кількість методів аналізу ризику. Найчастіше зустрічаються такі методи: аналіз чутливості, аналіз сценаріїв, імітаційне моделювання ризиків по методу Монте-Карло.

На заключному етапі аналізу ефективності, необхідно із проаналізованих проектів вибрати найбільш пріоритетний і найбільш ефективний. Для цього ми можемо використати кількісні методи оцінки ефективності альтернативних інвестиційних проектів, які включають: 1) аналіз конфліктних ситуацій, що виникають при використанні моделей дисконтованих грошових потоків альтернативних проектів; 2) узагальнення базової моделі ЧТВ; 3) схему ранжування альтернативних інвестиційних проектів.

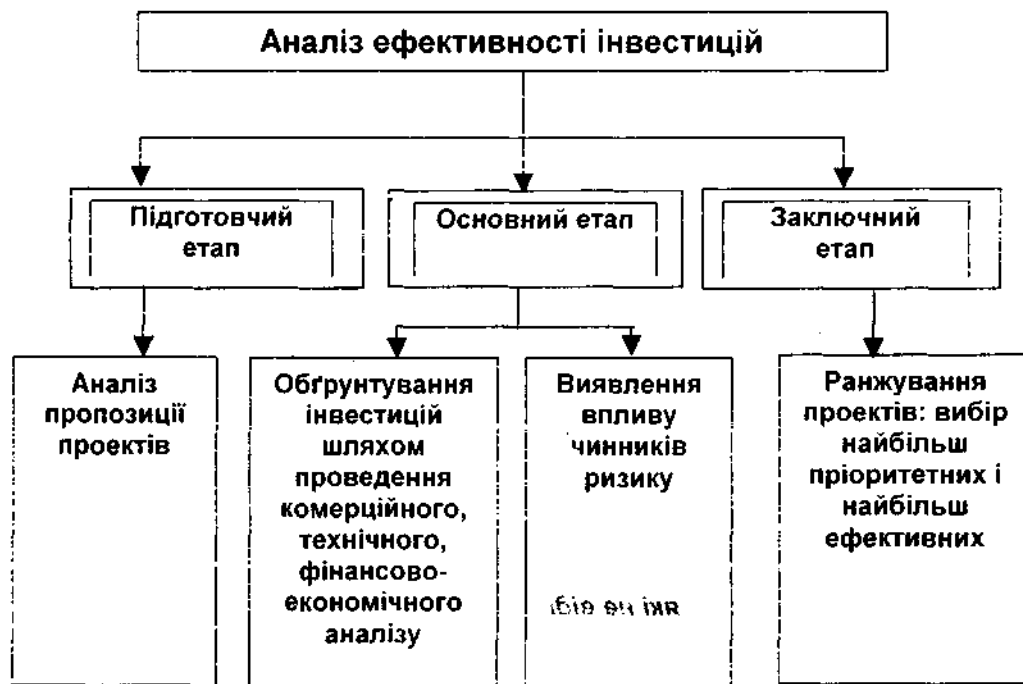

Рис. 1. Схема організації аналізу ефективності інвестицій

і інтепльнокрорбу з інадренно ен іу инаптіт ен внаеріордз

Зазначимо, що як оцінку ефективності, ризику, так і вибір проектів доцільно здійснювати з використанням ЕОМ, оскільки це зекономить час, працю і затрати. Ще перевага моделей математичного програмування полягає у тому, що вони є моделями оптимізації, тобто знаходять найкраще з розв'язань поставленої задачі. На сьогодні відомо багато комп'ютерних алгоритмів розв'язання різноманітних задач математичного програмування. Тому навіть невеликі підприємства можуть застосовувати методи математичного програмування в аналізі ефективності інвестиційних проектів.

Таким чином, організація аналізу ефективності інвестицій повинна бути побудована так, щоб забезпечувала ефективність на всіх стадіях розробки і обґрунтування проекту, враховувала всі можливі зміни, що можуть відбутися у проекті, і дала можливість вибрати найефективніший і найпріоритетніший інвестиційний проект, який би відповідав цілям і стратегії підприємства.